

M.A. (SANSKRIT) Semester - 4 (CBCS) Examination
May/June-2021 (NEW COURSE)
Smrutipad (Sutra 1 to 31) Mundkopenishad (Core)

Time: 1:30 Hours

Marks: 42

Instructions:

1. Figures to the right indicate marks.
2. There are five questions in the question paper.
3. Answer any three of the following questions.

પ્રશ્ન.૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ગદ્યખંડોનો અનુવાદ કરો સમજૂતી લખો. (૧૪)

Translate and describe any two of the following passages.

૧. તુશબ્દઃ પક્ષં વ્યાવર્તયતિ । યદુક્તં વિલક્ષણત્વાન્નદં જગદ્ બ્રહ્મપ્રકૃતિકમિતિ, નાયમેકાન્તઃ । દ્રુશ્યતે હિ લોકે ચેતનત્વેન પ્રસિદ્ધેભ્યઃપુરુષાદિભ્યો વિલક્ષણાનાં કેશનખાદોનામુત્પત્તિઃ અચેતનત્વેન ચ પ્રસિદ્ધેભ્યો ગોમયાદિભ્યો વૃશ્વિકાદીનામ્ ।
૨. યથા ચ સંવેષ્ટિતઃ પટો ન વ્યક્તં ગૃહ્યતે કિમયં પટઃ કિં વાન્યદ્વદ્રવ્યમિતિ, સ એવ પ્રસારિતો યત્ સંવેષ્ટિતં દ્રવ્યં તત્ તટ એવેતિ પ્રસારેઠાનાભિવ્યક્તોગૃહ્યતે । યથાચ સંવેષ્ટનસમયે પટ ઇતિ ગૃહ્યાણોઽપિ ન વિશિષ્ટાયામવિસ્તારોગૃહ્યતે, સ એવ પ્રસારણસમયે વિશિષ્ટાયામવિસ્તારો ગૃહ્યતે ન સવોષ્ટરુપાદન્યોઽયં ભિક્ષઃ પટ ઇતિ ।
૩. ચેતનં બ્રહ્મૈકભદ્રિતીયં જગતઃ કારઠામિતિ યદુક્તં તક્ષોપપદ્યતે । કસ્માત્ । ઉપસંહારદર્શનાત્ । ઇહ હિ લોકેકુલાલદયો ઘટઘટાદિનાંકર્તાશે મૃદ્દ્વચક્રસૂત્રાદ્યણેકકારકોપસંહારેણા સંગૃહીતસાધનાઃ સન્તસ્નતત્કાર્યં કુર્વાંગા દ્રુશ્યન્તે । બ્રહ્મ ચાસહાયં તવાભિપ્રેતઃ । તસ્ય સાધનાન્તરનુપસંગ્રહે સતિ કથં સ્ત્રષ્ટુત્વભુપપદ્યતે । તસ્માજ બ્રહ્મજગત્કારણામિતિચેત્ । નૈષઃ દોષઃ । યતઃ ક્ષીરદ્રવ્યસ્વભાવવિશેષાદુપપદ્યતે ।
૪. તુશબ્દઃ પક્ષં વ્યાવર્તયતિ । યત્ સર્વશં સર્વશક્તિબ્રહ્મ નિત્યશુદ્ધબુદ્ધભુવસસ્વભાતં શારીરાદધિકમન્યત્ તદ્વ્યં જગતઃ સ્ત્રષ્ટુ બ્રૂમઃ । ન તસ્મિન્ હિતાકતણાદયો દોષાઃ પ્રસજ્યન્તે । ન હિ તસ્ય હિતકિંચિત્ કર્તવ્યમસ્યહિતં વા પરિહર્તવ્યં, નિત્યભુક્તસ્વભાવત્વાત્ । ન ચ તસ્ય જ્ઞાનપ્રતિબન્ધઃ શક્તિપ્રતિબન્ધો વા કૂચિદપ્યસ્તિ, સર્વજ્ઞત્વાત્સર્વશક્તિત્વાજ્ ।

પ્રશ્ન.૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે શ્લોકોનું ભાષાંતર કરી આવશ્યકતાનુસાર નોંધ લખો. (૧૪)

Explain fully any two of the following verses

૧. યઃ સર્વશઃ સર્વવિદ્યસ્ય જ્ઞાનમયં તપઃ ।
તસ્માદેતદબ્રહ્મ નામ રુપમન્નં ચ જાયતે ॥
૨. અવિદ્યાયામન્તરે વર્તમાનાઃ સ્વયં ધીરાઃ પગિડતં મન્યમાનાઃ ।
જડધન્યમાનાઃ પરિયન્તિ મૂઢા અન્થેનૈવ નીયમાના યથાન્થાઃ ॥
૩. યસ્મિન્ દ્યૌઃ પૃથિવી ચાન્તરિક્ષમોતં મનઃ સહ પ્રાણૈશ્ચ સર્વૈઃ ।
તમેવૈકં જાનથ આત્માનમન્યા વાચો વિમુજ્જયામૃતસ્યૈષ સેતુઃ ॥
૪. દ્વા સુપર્ણાં સયુજા સખાયા સમાનં વૃક્ષં પરિષ્વજાતે ।
તયોરન્યઃ પિપ્પલંસ્વાદ્રત્યનશ્રન્ન્યો અભિચાકશીતિ ॥

પ્રશ્ન.૩ શાંકરવેદાન્તનાં મુખ્ય સિદ્ધાંતો યર્યો. (૧૪)

Discuss the main doctrines of શાંકરવેદાન્તઃ ।

પ્રશ્ન.૪ 'મુંડકોપનિષદ' નું સંવિસ્તર રસદર્શન કરો. (૧૪)

Discuss fully on 'Mundkopenishad'.

પ્રશ્ન.૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)

Write Critical notes on any two of the following:

૧. સૂત્ર- ભાષ્ય- અધિકરણમ્ ।
૨. શાંકરવેદાન્તે મોક્ષસ્વરુપમ્ ।
૩. 'મુંડકોપનિષદ્' - શીર્ષકઃ । (title of 'Mundkopenishad'.)
૪. મુંડકોપનિષદ્માં વ્યક્ત થતું જીવનદર્શન.
